

לפרשת במדבר- תשע"ה

מדבר, אש ומים

ארז קוטנר

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד"

"למה במדבר סיני? מכאן למדו חכמים בג' דברים ניתנה תורה. באש, במים ובמדבר. באש מנין - והר סיני עשן כולו וגו' (שמות יט) במים מנין- שנאמר גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים (שופטים ה) ובמדבר מנין- וידבר ה' אל משה במדבר סיני) במדבר א')

אומר ה' "כתב סופר", באו ללמדנו יסודות בקבלת התורה ובלימודה.

נתינה במים, מפנה את תשומת ליבנו לדברי חז"ל "למה נמשלו דברי תורה למים, מה מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך, כך דברי תורה מניחים למי שדעתו גבוהה עליו והולכים למי שדעתו שפלה" מסביבה זו ניתנה תורה על הר סיני – הקטן שבהרים – דווקא, כדי להורות שאים התורה מתקיימת אלא אצל ענווים.

נתינה באש, גם לאש נמשלה התורה כמו שנאמר "כי נר מצוה ותורה אור" (משלי ו). זאת משום שהיא מאירה לאדם את נתיבו בחיים ומדריכה אותו בדרך הישר. תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים והתורה מגינה ומצילה מיצר הרע.

נתינת התורה במדבר, מתקשרת עם דברי חז"ל בדבר נתינת התורה לאוכלי המן דווקא, אשר אינם מבקשים מותרות אלא רק את הנצרך ונדרש כדי להחיות את נפשם. "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה". הבריחה מחיי מותרות היא מתנאיה היסודיים של "דרכה של תורה". ובהתאם לכך הקב"ה מפרנס את העוסקים בתורה בכל כוחם ומספק להם אוכל לפי צורכם.

לפיכך נתינת התורה במדבר כדי להורות על הבטחון בה' שהוא תנאי להצלחה בכל.

ועוד נאמר במדרש רבה "וידבר ה' אל משה במדבר סיני, אלא כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה, ולכך נאמר במדבר סיני" (מדרש רבה א ו),